

HOMILADORLIK DAVRIDAGI INFEKSIYALAR VA CHAQALOQLARDA KUZATILADIGAN KLINIK BELGILAR

Ochilova Shaxnoza Muzaffar qizi, neonatolog

Turon Universiteti Tibbiyot kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: Homiladorlik davridagi infeksiyalar homila va chaqaloqlarda jiddiy asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. TORCH infeksiyalari homiladorlik davrida homilaga yuqib, chaqaloqlarda turli klinik belgilar va asoratlarni bilan namoyon bo‘ladi. Ushbu maqolada homila ichi infeksiyalarining klinik laborator xususiyatlari, diagnostik usullari, profilaktika hamda davolash yondashuvlari tahlil qilindi. Infeksiyalarni erta aniqlash va samarali davolash orqali chaqaloqlarni sog‘liq holatini yaxshilash mumkin.

Kalit so‘zlar: TORCH, Toksoplazmoz, Rubella, Sitomegalovirus, Herpes simplex, PZR, DNK.

ИНФЕКЦИИ ВО ВРЕМЯ БЕРЕМЕННОСТИ И КЛИНИЧЕСКИЕ ПРИЗНАКИ, НАБЛЮДАЕМЫЕ У НОВОРОЖДЕННЫХ

Аннотация: Инфекции во время беременности могут вызвать серьезные осложнения у плода и ребенка. TORCH-инфекции передаются плоду во время беременности и проявляются у детей различными клиническими признаками и осложнениями. В статье проанализированы клинические лабораторные характеристики, методы диагностики, подходы к профилактике и лечению внутриутробных инфекций. Раннее выявление и эффективное лечение инфекций могут улучшить состояние здоровья младенцев.

Ключевые слова: TORCH, токсоплазмоз, краснуха, цитомегаловирус, простой герпес, ПЦР, ДНК.

INFECTIONS DURING PREGNANCY AND CLINICAL SIGNS OBSERVED IN NEWBORNS

Abstract: Infections during pregnancy can cause serious complications in the fetus and child. TORCH infections are transmitted to the fetus during pregnancy and manifest in children with various clinical signs and complications. The article analyzes clinical and laboratory characteristics, diagnostic methods, approaches to the prevention and treatment of intrauterine infections. Early detection and effective treatment of infections can improve the health of infants.

Keywords: TORCH, toxoplasmosis, rubella, cytomegalovirus, herpes simplex, PCR, DNA.

KIRISH

Homiladorlik davridagi infeksiyalar homila va chaqaloqlarda jiddiy asoratlar va sog'liq muammolarini keltirib chiqarishi mumkin. TORCH infeksiyalari (Toksoplazmoz, Rubella, Sitomegalovirus, Herpes simplex) eng ko'p uchraydigan infeksiyalar qatoriga kiradi va homilador ayollarda bu infeksiyalar chaqaloqlarda turli klinik belgilar va kasalliklar bilan namoyon bo'lishi mumkin. Ushbu maqolada homiladorlik davridagi infeksiyalar va ularning chaqaloqlarda kuzatiladigan asosiy klinik belgilar tahlil qilinadi.

TORCH Infeksiyalari:

— TORCH infeksiyalari turli xil mikroorganizmlar tomonidan chaqiriladi va har biri chaqaloqlarda o'ziga xos klinik belgilar bilan namoyon bo'ladi:

- Toksoplazmoz: Toxoplasma gondii tomonidan chaqiriladi. Tug'ilgan chaqaloqlarda ko'z va miya patologiyalari, eshitish qobiliyatining yo'qolishi, giperbilirubinemiya va boshqa asoratlar kuzatiladi.
- Rubella: Rubella virusi chaqiradi. Tug'ilgan chaqaloqlarda yurak nuqsonlari, katarakta va eshitish qobiliyatining yo'qolishi kuzatiladi.

- Sitomegalovirus (CMV): Sitomegalovirus infeksiyasi homilaga o'tishi mumkin va chaqaloqda mikrocefaliya, gepatosplenomegaliya, giperbilirubinemiya, eshitish qobiliyatining yo'qolishi va boshqa nevrologik asoratlarga olib kelishi mumkin.
- Herpes simplex virusi (HSV): HSV infeksiyasi homiladorlik davrida yoki tug'ruq paytida yuqishi mumkin. HSV infeksiyasi chaqaloqda teri yaralari, ensefalit, gepatit va boshqa asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Homila ichi infeksiyalari bilan tug'ilgan chaqaloqlarda turli klinik belgilar va asoratlar kuzatiladi:

- Jigar va Taloq kattalashishi (gepatosplenomegaliya): Infeksiya natijasida jigar va taloqning kengayishi kuzatiladi.
- Sariqlik (giperbilirubinemiya): Qonda bilirubin darajasining yuqoriligi natijasida chaqaloqlarda terining sariqligi kuzatiladi.
- Ko'rish va eshitish qobiliyatining yo'qolishi: Infeksiya natijasida ko'z va quloq kasalliklari kuzatiladi.
- Infeksiyalarni erta aniqlash va davolash uchun quyidagi diagnostik usullar qo'llaniladi:
- Serologik Testlar: Homilador ayolning qonida IgM va IgG antitanalarini aniqlash. Bu testlar homiladorlik davrida infeksiyaning mavjudligini va o'tkazilganligini aniqlashda yordam beradi.
- PZR tahlillari: Virus yoki bakteriya DNK/RNK sini aniqlash uchun Polimeraza zanjir reaksiyasi (PZR) tahlillari qo'llaniladi. Ushbu usul yuqori sezgirlikka ega bo'lib, infeksiyani aniq aniqlash imkonini beradi.
- Ultratovush Tekshiruvlari: Homila rivojlanishidagi o'zgarishlarni aniqlash va homilaning sog'liq holatini kuzatish uchun ultratovush tekshiruvlari o'tkaziladi.

Profilaktika va Davolash:

Homila ichi infeksiyalarini oldini olish va davolash uchun quyidagi yondashuvlar qo'llaniladi:

- Vaksinatziya: Rubella va boshqa infeksiyalarga qarshi vaksinalar homiladorlik davrida infeksiyalarni oldini olish uchun tavsiya etiladi.
- Antibiotik va virusga davolash: Infeksiyalarni davolash uchun antibiotik va virusga qarshi preparatlar qo'llaniladi. Bu usullar infeksiyalarning tarqalishini oldini olish va chaqaloqni himoya qilish uchun samarali.

Ushbu tadqiqotning maqsadi homiladorlik davridagi infeksiyalar va ularning chaqaloqlarda klinik belgilarini o'rganish orqali bu kasalliklarni erta aniqlash va samarali davolashga yo'naltirilgan yondashuvlarni aniqlashdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Adabiyotlarni tahlil qilish orqali homila ichi infeksiyalari chaqaloqlar sog'lig'iga salbiy ta'sir ko'rsatishi va keng ko'lamlı klinik belgilarni keltirib chiqarishi aniqlanadi. Quyidagi asosiy tahlil va natijalar e'tirof etiladi:

1. Klinik belgilar va ularning turlari: Tahlilga ko'ra, homila ichi infeksiyalari chaqaloqlarda keng ko'lamlı klinik belgilar, jumladan, rivojlanish kechikishi, jigar va taloqning kattalashishi, asab tizimi, ko'z va teri o'zgarishlariga olib kelishi mumkin. Bosh miya rivojlanishidagi buzilishlar (masalan, gidrosefaliya yoki mikrocefaliya), ko'rish va eshitish qobiliyatining pasayishi kabi asoratlar infeksiyaning og'irligiga bog'liq holda turlicha ko'rinish berishi aniqlangan.
2. Infeksiyaning onadan yuqishi yo'llari va xavf omillari: Tadqiqot natijalariga ko'ra, homiladorlik paytida ona organizmiga tushgan infeksiyalar platsenta orqali homilaga o'tadi. Bu jarayon homila rivojlanish bosqichiga va onaning immun tizimiga bog'liq. Onada infeksiyani erta aniqlash va profilaktik chora-

tadbirlarni qo‘llash orqali chaqaloqdagi kasallikning oldini olish mumkinligi tasdiqlangan.

3. Diagnostika va uning ahamiyati: Tahlillar infeksiyalarni erta aniqlashning muhimligini ko‘rsatadi. Qon, siydik, va serologik tahlillar, shuningdek, ultratovush kabi tasvirlash usullari homilada yoki yangi tug‘ilgan chaqaloqda infeksiyani erta aniqlash imkoniyatini beradi. Bu esa davolash samaradorligini oshiradi va rivojlanishdagi kechikishlarni kamaytiradi.
4. Profilaktika va davolash usullari: Profilaktika tadbirlari, jumladan, homilador ayollarni infeksiyalarga nisbatan nazorat qilish, vaksinatsiya va infeksiyadan himoya qilish tavsiya etiladi. Shuningdek, chaqaloqlarda infeksiyaga qarshi davolash usullari, masalan, antiviral va antibakterial dorilar yordamida kasalliklarni yengillashtirish yoki bartaraf etish yo‘llari ko‘rsatilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Quyidagi asosiy tahlil va natijalar e‘tirof etiladi:

1. Klinik belgilar va ularning turlari: Tahlilga ko‘ra, homila ichi infeksiyalari chaqaloqlarda keng ko‘lamli klinik belgilar, jumladan, rivojlanish kechikishi, jigar va taloqning kattalashishi, asab tizimi, ko‘z va teri o‘zgarishlariga olib kelishi mumkin. Bosh miya rivojlanishidagi buzilishlar (masalan, gidrosefaliya yoki mikrocefaliya), ko‘rish va eshitish qobiliyatining pasayishi kabi asoratlar infeksiyaning og‘irligiga bog‘liq holda turlicha ko‘rinish berishi aniqlangan.

2. Infeksiyaning onadan yuqishi yo‘llari va xavf omillari: Tadqiqot natijalariga ko‘ra, homiladorlik paytida ona organizmiga tushgan infeksiyalar platsenta orqali homilaga o‘tadi. Bu jarayon homila rivojlanish bosqichiga va onaning immun tizimiga bog‘liq. Onada infeksiyani erta aniqlash va profilaktik chora-tadbirlarni qo‘llash orqali chaqaloqdagi kasallikning oldini olish mumkinligi tasdiqlangan.

3. Diagnostika va uning ahamiyati: Tahlillar infeksiyalarni erta aniqlashning muhimligini ko‘rsatadi. Qon, siydik, va serologik tahlillar, shuningdek, ultratovush kabi tasvirlash usullari homilada yoki yangi tug‘ilgan chaqaloqda infeksiyani erta aniqlash imkoniyatini beradi. Bu esa davolash samaradorligini oshiradi va rivojlanishdagi kechikishlarni kamaytiradi.

4. Profilaktika va davolash usullari: Profilaktika tadbirlari, jumladan, homilador ayollarni infeksiyalarga nisbatan nazorat qilish, vaksinatsiya va infeksiyadan himoya qilish tavsiya etiladi. Shuningdek, chaqaloqlarda infeksiyaga qarshi davolash usullari, masalan, antiviral va antibakterial dorilar yordamida kasalliklarni yengillashtirish yoki bartaraf etish yo‘llari ko‘rsatilgan.

Natija: Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, homila ichi infeksiyalarni erta aniqlash, profilaktika qilish va o‘z vaqtida davolash chaqaloqning sog‘lom rivojlanishini ta‘minlashda muhim ahamiyatga ega. Infeksiyalarning erta tashxisi va to‘g‘ri davolash usullari bilan birga profilaktika tadbirlarini amalga oshirish chaqaloqlarni jiddiy sog‘liq muammolaridan himoya qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, homila ichi infeksiyalar haqida kengroq tushuncha va yetarli ilmiy ma‘lumot chaqaloqlar sog‘lig‘ini yaxshilashda katta yordam beradi.

XULOSA

Homila ichi infeksiyalari yangi tug‘ilgan chaqaloqlar uchun jiddiy klinik asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu infeksiyalar asab tizimi, ko‘z, ichki organlar va teri kabi a‘zolariga ta‘sir qilib, chaqaloqlarda rivojlanish kechikishi, organlar faoliyatining buzilishi, nevrologik va sensor muammolarni yuzaga keltiradi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, homila ichi infeksiyalarni erta aniqlash va samarali davolash usullarini qo‘llash bilan ushbu asoratlarning oldini olish mumkin.

Profilaktika choralari, jumladan, homiladorlik davrida onalar sog‘lig‘ini kuzatish va zaruriy vaksinatsiya orqali infektsiya xavfini kamaytirish mumkin. Diagnostika usullarining keng qo‘llanilishi esa infeksiyalarni erta aniqlash imkonini beradi, bu esa chaqaloqning sog‘lom rivojlanishini ta‘minlashda muhim ahamiyatga ega.

Shunday qilib, homila ichi infeksiyalarni aniqlash, oldini olish va davolashga kompleks yondashuv orqali chaqaloqlarni sog‘lom o‘shishiga erishish, rivojlanishdagi kechikishlarni kamaytirish va uzoq muddatli asoratlarni oldini olish imkonini beradi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Maldonado Y. A. et al. Infectious diseases of the fetus and newborn infant //(No Title). – 2011.
2. Remington J. S. et al. Infectious diseases of the fetus and newborn E-book. – Elsevier Health Sciences, 2010.
3. Jensen J. R., Stewart E. A. Mayo Clinic Guide to Fertility and Conception. – RosettaBooks, 2018.
4. Goldenberg R. L. et al. Epidemiology and causes of preterm birth //The lancet. – 2008. – T. 371. – №. 9606. – C. 75-84.
5. Krause P. J. et al. Clinical practice guidelines by the Infectious Diseases Society of America (IDSA): 2020 guideline on diagnosis and management of babesiosis //Clinical Infectious Diseases. – 2021. – T. 72. – №. 2. – C. e49-e64.
6. Lynn M. K. A Cross-Sectional Analysis of Infectious Causes of Congenital Morbidity and Mortality in Central America: TORCH, El Salvador : дис. – University of South Carolina, 2023.

7. World Health Organization. Reproductive Health. Managing complications in pregnancy and childbirth: a guide for midwives and doctors. – World Health Organization, 2018.
8. Lee H. Y. et al. Maternal influences on offspring food allergy //Immunological Reviews. – 2024.
9. Tamanna S. et al. ACE2: A key modulator of RAS and pregnancy //Am. J. Physiol. Integr. Comp. Physiol. – 2021. – T. 10.
10. Rubin, L. G., Kuppermann, N., & Maldonado, Y. (2021). Guidelines for Prevention and Control of Infectious Diseases in Pregnancy. Journal of Maternal-Fetal and Neonatal Medicine, 34(6), 1021-1028.

Research Science and
Innovation House

